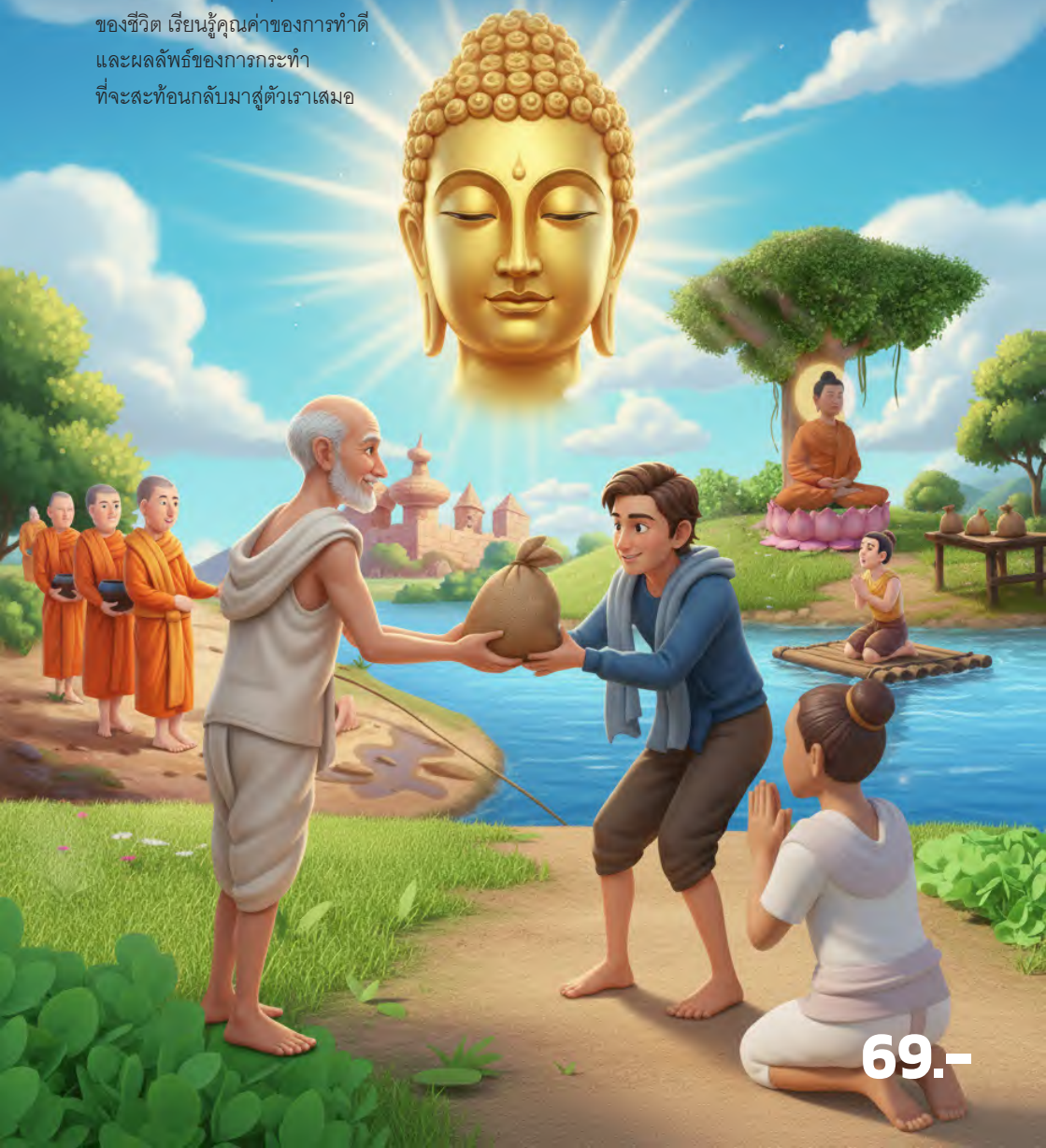

เรื่องเล่าสาย **SSSME**

ในโลกที่หมุนเวียนด้วยกรรมดีและกรรมชั่ว
เรื่องราวเหล่านี้จะพาคุณไปสัมผัสถึงแก่นแท้
ของชีวิต เรียนรู้คุณค่าของการทำดี
และผลลัพธ์ของการกระทำ
ที่จะสะท้อนกลับมาสู่ตัวเราเสมอ

เรื่องโดย คนช่างคิด

คำนำ

นิทานคือมรดกทางปัญญาที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นดั่งสะพานเชื่อมโยงจินตนาการและโลกแห่งความเป็นจริงเข้าไว้ด้วยกัน ในบรรดานิทานมากมาย **นิทานคุณธรรม** หรือ **นิทานสอนใจ** นั้นมีความโดดเด่นและมีคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะไม่ได้มุ่งเน้นเพียงความสนุกสนานเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็น **เครื่องมือสำคัญในการบ่มเพาะจิตใจ** และ **วางรากฐานทางความคิด** ให้แก่ผู้อ่านและผู้ฟังทุกเพศทุกวัย

เรื่องเล่าสายธรรมะได้ร้อยเรียงเรื่องราวอันน่าติดตามเข้ากับสาระสำคัญของ **ความดีงาม** และ **จริยธรรม** ที่เป็นสากล อาทิ ความซื่อสัตย์ ความเมตตา ความกตัญญู ความอดทน และความมีวินัย ตัวละครในเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์ หรือสิ่งมีชีวิตในจินตนาการ ล้วนแต่ต้องเผชิญหน้ากับสถานการณ์ที่ท้าทาย ทำให้พวกเขาต้องตัดสินใจและเลือกที่จะกระทำความดี หรือเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเอง

สารบัญ

โจร 500 คน	5
ชาวประมงซื้ออริยะ	11
โคนันทิวศาล	17
ปลากบิล	24
พระเจ้าอัทธมมาสก	27
พระเจ้าทริวาหนะ	32
พระนางปทุมวดี	39
พระภราทวาชเถระ	45
พระมหากัปปินเถระ	52
พระวักกลี	60
ภิกษุเลี้ยงมารดาบิดา	66
นายमितตวินทุกะ	72
นายสุมนะมาลาการ	77
นางปัญจปาปา	82
นางมัลลิกา	88
นาคเธรกปัตต์	95

บุตรเศรษฐี 4 คน	103
ลูกนกแขกเต้า 2 ตัว	109
เศรษฐีตระหนี่ชื่อโกสิยะ	115
สุกรเปรต	124
อหิมุตตกสามเณร	127
ธรรมประวัติพระวังคีสเถระ	133
อันตรายิกธรรม 5	137
อาบัติ 7 อย่าง	144

โจร 500 คน: อานุภาพแห่งศีลและวิบากแห่งวาจา

บทความนี้เรียบเรียงและขยายความจากเรื่องราวในชาดกที่แสดงให้เห็นถึง **อานุภาพอันยิ่งใหญ่ของศีล** ที่สามารถเปลี่ยนวิถีชีวิตและนำไปสู่สุคติภูมิได้ แม้ในวาระสุดท้ายของชีวิตก็ตาม พร้อมทั้งให้ข้อคิดเกี่ยวกับ **วิบากกรรมที่เกิดจากวาจาที่ไม่สำรวม**

บทที่ 1: อานุภาพแห่งศีลในวาระสุดท้าย

ในอดีตกาลในสมัยพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่า **กัสสปะ** มีกลุ่มโจรจำนวน **500 คน** ที่ดำรงชีพด้วยการปล้นสะดม ฆ่าคน และยึดทรัพย์เป็นหลัก วันหนึ่ง พวกโจรเหล่านี้ถูกชาวบ้านจำนวนมากติดตามไล่ล่า จึงพากันหนีเข้าไปในป่าด้วยความหวาดกลัว

ในป่านั้น พวกเขาได้พบกับ **พระภิกษุ** รูปหนึ่ง จึงเข้าไปไหว้ด้วยความนอบน้อมแล้วกล่าวขอความช่วยเหลือ:

“ท่านผู้เจริญ ขอท่านจงเป็นที่พึ่งของพวกกระผมด้วยเถิด พวกกระผมเป็นโจร และกำลังถูกชาวบ้านติดตามมา”

พระภิกษุผู้มีธรรมะในใจจึงกล่าวสอนว่า:

“ท่านทั้งหลาย ที่พึงอย่างอื่นเสมอด้วย **ศีล** นั้นไม่มี ขอท่านจงรับศีลเถิด และไม่ควรลวงละเมิดศีล **แม้จะต้องเสียชีวิตก็ตาม**”

แม้จะอยู่ในภาวะคับขัน เหล่าโจรทั้ง 500 คนก็เห็นคุณค่าของคำสอน จึง **พร้อมใจกันรับศีล** (คาดว่าเป็นศีล 5 หรืออย่างน้อยที่สุดคือการตั้งใจสมาทานว่าจะไม่ทำบาปอีก)

ทันทีที่สมาทานศีลเสร็จ ชาวบ้านที่ติดตามมาก็มาถึงและ **ฆ่าโจรเหล่านั้นทั้งหมด** โจรเหล่านี้แม้จะสิ้นชีวิตลง แต่ด้วย **อานุภาพแห่งศีล** ที่ตั้งมั่นไว้ในวาระสุดท้าย ทำให้พวกเขาได้ไป **บังเกิดในเทวโลก (สวรรค์)** และเสวยทิพยสมบัติอยู่ในนั้นตลอดช่วง **พุทธันดร** (ช่วงเวลาระหว่างพระพุทธเจ้ากัสสปะกับพระพุทธเจ้าโคตมะ)

บทที่ 2: การกลับมาเกิดในยุคปัจจุบัน

ในกาลสมัยของพระพุทธเจ้าโคตมะ เทพบุตรทั้ง 500 องค์ (อดีตโจร) ก็จุติ (เคลื่อน) จากสวรรค์ลงมาเกิดใน **สกุลชาวประมง ณ เมืองสาวัตถี** หัวหน้าเทพบุตร (ซึ่งเคยเป็นหัวหน้าโจร) มาเกิดใน

สกุลของหัวหน้าชาวประมง และได้รับชื่อว่า ยโสธะ

วันหนึ่ง พวกเขาและเพื่อน ๆ (อดีตโจร) ได้ออกไปทอดแหในแม่น้ำอจิรวดี และจับปลาตัวหนึ่งที่มีลักษณะประหลาด คือ **มีสีเหลืองอร่ามราวกับทอง** ชาวประมงเหล่านั้นเห็นปลาทองเป็นของแปลกและมีค่า จึงตกลงใจพร้อมกันที่จะนำไป **ถวายพระราชา** เพื่อความเป็นสิริมงคล พวกเขาจึงนำปลาใส่เรือهامไปยังราชธานีเวศน์

พระเจ้าปเสนทิโกศลแห่งเมืองสาวัตถีเมื่อทอดพระเนตรเห็นปลาทองก็ทรงประหลาดใจยิ่งนัก จึงรับสั่งให้กุลบุตรชาวประมงเหล่านั้น **นำปลาไปเข้าเฝ้าพระศาสดา ณ วัดเชตวัน** พระองค์เองก็เสด็จตามไปด้วย

บทที่ 3: วิบากแห่งวาจาของปลาทอง

เมื่อถึงวัดเชตวัน พระพุทธเจ้าทรงเล่าเรื่องราวของปลาตัวนี้ให้พระราชาและทุกคนทราบว่า ปลาตัวนี้เดิมที (ในสมัยพระกัสสปะพุทธเจ้า) เป็น **ภิกษุผู้ทรงความรู้แตกฉานในพระไตรปิฎก**

- ส่วนที่ร่างกายมีสีทอง: เกิดจาก **อานิสงส์** ที่ได้ศึกษา

และทรงจำปรีดิ์ติธรรม (พระไตรปิฎก) จนแตกฉาน

- ส่วนที่ต้องเกิดเป็นปลาและปากเหม็นมาก: เกิดจากวิบากกรรมที่เกิดจากวาจาที่ไม่ดี คือ ชอบด่าว่า และกล่าวคำหยาบคายต่อผู้อื่น ๆ

พระศาสดาทรงให้ปลานั้น **อ้าปาก** เพื่อให้ทุกคนได้ประจักษ์ **กลิ่นเหม็นเน่ารุนแรง** จากปากของมัน ทุกคนจึงได้เห็นด้วยตาตนเองถึงความจริงแท้ของวิบากกรรมนี้

เรื่องปลาที่มีชื่อว่า **ปิละ** นี้มีกล่าวไว้ใน **กปิลสูตร** ในพระไตรปิฎก

บทที่ 4: การตั้งตนไว้ชอบและอริยมรรค

เด็กชาวประมงทั้งหลาย (อดีตใจ 500 คน) ได้ฟังเรื่องราวของปลาปิละอย่างละเอียด ก็เกิดความ **สังเวชสลดใจ** อย่างยิ่ง พวกเขาเห็นความไม่แน่นอนของชีวิตและผลของกรรมชั่วอย่างชัดเจน จึงพร้อมใจกัน **ขอบวชในสำนักของพระศาสดา**

เนื่องจากอดีตใจเหล่านี้เคยสั่งสมบุญใหญ่ คือ **การตั้งศีลไว้ชอบในวาระสุดท้ายของชีวิต** ทำให้พวกเขาได้ไปเกิดในสวรรค์

และมี **อุปนิสัยแห่งธรรม** ติดตัวมาอย่างสมบูรณ์ เมื่อได้บวช และฟังธรรมอย่างตั้งใจ ภายหลังก็ได้ **สำเร็จเป็นพระอรหันต์** ทั้งหมด ได้บริโภค **ธรรมอันเดียวกันกับพระศาสดา** (สมบัติ 8 และวิมุตติ)

ข้อคิดและคติธรรม

เรื่องราวนี้เน้นย้ำถึงหลักธรรมสำคัญ 2 ประการ:

1. **พลังของศีล:** การ **ตั้งตนไว้ชอบ** แม้จะเป็นเพียงการ สมาทานศีลไว้ในวาระสุดท้ายของชีวิต ก็สามารถให้ ผลานิสงส์อันยิ่งใหญ่ พาไปสู่สุคติภูมิได้ตลอดช่วง พุทธันดร และเป็นอุปนิสัยอันดีในการบรรลุธรรมในชาติ ปัจจุบัน
2. **วิบากแห่งวาจา:** ความรู้และความแตกฉานในธรรม สามารถทำให้ร่างกายมีรัศมี (สีทอง) ได้ แต่อย่างไรก็ตาม **วาจาที่ไม่สำรวม** (ชอบด่าว่า) ก็สามารถสร้างวิบาก กรรมที่รุนแรง ทำให้ต้องเกิดในภพภูมิที่ต่ำต้อย (ปลา) และได้รับทุกข์ทรมาน (ปากเหม็น)

การตั้งตนไว้ชอบ คือตั้งตนอยู่ในศีล มีผลมากอย่างนี้

ชาวประมงชื่ออริยะ: ความหมายที่แท้จริงของ “อริยะ”

เรื่องราวของชาวประมงชื่อ **อริยะ** เป็นอุทาหรณ์ที่แสดงให้เห็นถึง **อำนาจแห่งพระธรรมเทศนา** และความสำคัญของการ **อยู่ในประเทศที่สมควร** อันเป็นเหตุให้บุคคลได้บรรลุ **อนุตริยะ 6** (สิ่งอันประเสริฐยอดเยี่ยม)

บทที่ 1: การเผชิญหน้ากับพระศาสดา

ในสมัยพุทธกาล ณ เมืองสาวัตถี มีชาวประมงคนหนึ่งซึ่งมีชื่อว่า **อริยะ** (ซึ่งมีความหมายว่า ผู้ประเสริฐ) เขายังชีพด้วยการ **ตกปลา** และฆ่าสัตว์เป็นอาจิดน

วันหนึ่ง ขณะที่เขากำลังตกปลาอยู่ใกล้ประตูด้านเหนือของเมือง เขาก็ได้เห็น **พระศาสดา** พร้อมด้วยหมู่ภิกษุ (รวมถึงพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ) กำลังเสด็จบิณฑบาตอยู่ไม่ห่างไกล

ชาวประมงอริยะวางคันเบ็ดลงแล้วยืนนิ่งอยู่ พระศาสดาเสด็จมาประทับยืนใกล้เขา แล้วทรงเริ่มตรัสถามชื่อของเหล่าพระสาวกที่ตามเสด็จ พระสาวกเหล่านั้นก็ทูลชื่อของตนทีละรูป

ชาวประมงคิดว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงถามชื่อพระสาวกทั้งหมดแล้ว **คงจักถามชื่อของตนบ้าง** พระศาสดาทรงทราบ **วารจิต** (กระแสความคิด) ของเขา จึงตรัสถามชื่อของเขา:

พระศาสดา: “ดูกร เธอชื่ออะไร?” **ชาวประมง:** “ชื่อ **อริยะ** พระเจ้าข้า”

บทที่ 2: พระธรรมเทศนาที่เปลี่ยนชีวิต

เมื่อได้ยินชื่อของชาวประมง พระศาสดาจึงตรัสตอบด้วยพระวาจาอันลึกซึ้ง:

“ผู้มีปกติทำชีวิตสัตว์ให้ตกลงไป คือ **ฆ่าสัตว์เป็นอาจिन** หาชื่อ **ว่า อริยะ** ไม่ เพราะผู้เป็นอริยะย่อม **ไม่เบียดเบียนสัตว์** เราเรียกคนว่าเป็น **อริยะ** เพราะ **ไม่เบียดเบียนสัตว์** คนยังเบียดเบียนสัตว์อยู่ หาชื่ออริยะไม่”

พระศาสดาไม่ได้เพียงแต่ทรงแก้ไขความหมายของชื่อเท่านั้น แต่ยังทรงชี้ถึง **ความจริงของอริยบุคคล** ซึ่งต้องประกอบด้วย **ความเมตตาและไม่เบียดเบียนชีวิต**

เมื่อจบพระธรรมเทศนานี้ นายอริยะพรานเบ็ดได้เกิด **ดวงตาเห็นธรรม** และ **บรรลुโสดาปัตติผล** ในทันที

คติธรรม: การอยู่ในประเทศที่สมควร (ปฎิรูปเทสวาโส)

เรื่องนี้เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของ **มงคล** ในการ **อยู่ในประเทศที่สมควร** (ปฎิรูปเทสวาโส) ซึ่งหมายถึงสถานที่ที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ หรือสถานที่ที่มีพระสัทธรรมให้ศึกษา

การที่นายอริยะได้อยู่ใกล้สถานที่ที่พระพุทธเจ้าเสด็จไปบิณฑบาต ทำให้เขาได้รับ **อนุตริยะ 6** (สิ่งอันประเสริฐยอดเยี่ยม) และเกิดการบรรลุธรรมได้

อนุตริยะ 6 (สิ่งอันประเสริฐยอดเยี่ยม 6 ประการ)

1. **ทศนาอนุตริยะ (การเห็นอันประเสริฐ):** การได้เห็นพระตถาคตเจ้า หรือสาวกของพระตถาคตเจ้า (นายอริยะได้เห็นพระพุทธเจ้าและพระสาวก)
2. **สวนาอนุตริยะ (การฟังอันประเสริฐ):** การได้ฟังธรรมของพระตถาคตเจ้า หรือของสาวกแห่งพระตถาคตเจ้า

(นายอริยะได้ฟังพระธรรมเทศนาจากพระพุทธเจ้าโดยตรง)

3. **ลาภานุตรริยะ (การได้อันประเสริฐ):** การได้ศรัทธาในพระตถาคต หรือในสาวกของพระตถาคต (นายอริยะได้ศรัทธาและบรรลुโสดาปัตติผล)
4. **สิกขานุตรริยะ (การศึกษาอันประเสริฐ):** การศึกษาในเรื่องศีล, สมาธิ, และปัญญา ในธรรมวินัยของพระตถาคตเจ้า
5. **ปาริจริยานุตรริยะ (การบำเรออันประเสริฐ):** การบำรุงพระตถาคต หรือสาวกของพระตถาคต (ในปัจจุบัน คือการปฏิบัติบำรุงภิกษุอาพาธ หรือปฏิบัติตามคำสอน)
6. **อนุสสทานุตรริยะ (การระลึกอันประเสริฐ):** การระลึกถึงพระตถาคต หรือสาวกของพระตถาคต

องค์ประกอบสำคัญ

การอยู่ในประเทศที่สมควรและการได้รับอนุตรริยะ 6 จะเป็นมงคลสูงสุดต่อเมื่อบุคคลมี **องค์ประกอบสำคัญ** คือ:

- **มีศรัทธามั่น:** มีความเชื่อมั่นในพระรัตนตรัย
- **มีความรักอันตั้งมั่นเป็นอันเดียว:** มีความผูกพันและเลื่อมใสยิ่งในพระรัตนตรัย

หากไม่มีศรัทธามั่น ไม่มีความเลื่อมใสยิ่งแล้ว แม้จะได้เห็นพระพุทธเจ้า หรือได้ฟังธรรมโดยตรง ก็อาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ข้อคิด: แม้ในสมัยปัจจุบัน เราอาจไม่สามารถเห็นพระพุทธเจ้าในรูปกายได้ แต่ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นชื่อได้ว่าเห็นพระพุทธองค์” การอยู่ในดินแดนที่นับถือพระพุทธศาสนาจึงยังถือเป็นลาภอันประเสริฐ และ โชคอย่างหนึ่งของมนุษย์